

Magazín

o vode,

meste a životnom štýle...

občasník VVS, a.s.

jún 2020

VVS chce byť lídrom nielen v službách, ale aj v transparentnosti

Východoslovenská vodárenská spoločnosť spustila pred rokom proces, ktorým posilňuje svoju transparentnosť a antikorupčnú agendu. Víziu transparentnosti schválili akcionári na Valnom zhromaždení 20. júna 2019.

Cieľom bolo presadiť to, aby spoločnosť získala kredit najtransparentnejšej vodárenskej spoločnosti na Slovensku.

Str. 4 >

Spoločne sme to zvládli

Opatrenia sa postupne uvoľňujú, náš život sa pomaly vracia do bežných kolají. Koronakríza je však situáciou, ktorá bola neočakávaná a stále je nepredvídateľná.

Str. 2 >

Chlór, dezinfekcia povrchových vôd

Kvalita pitnej vody je vo významnej miere ovplyvňovaná jej zdrojmi.

Str. 3 >

Moderné e-služby pre klientov VVS

Motivácia bola jasná. Zjednodušiť prácu pracovníkov vodárenskej spoločnosti pri vybavovaní klientov a na druhej strane zjednodušiť klientom prístup ku službám.

Str. 4 >

Bez ujmy...

Aké bude tohtoročné leto, nik z nás netuší. Korona nás na chvíľu zastavila a priniesla mnoho otáznikov – mnohí sme uvažovali o vlastnej imunite aj imunite našich blízkych a snažili sme sa ju posilniť.

Str. 6 >

Svet pred a po „korone“ s umelcami

Svet ako ho poznáme sa práve rozpadáva. Ale na pozadí tohto rozpadu sa už tvorí nový svet, ktorého formovanie môžeme aspoň tušiť.

Str. 8 >

Spoločne

Opatrenia sa postupne uvoľňujú, náš život sa pomaly vracia do bežných kolaj. Koronakríza je však situáciou, ktorá bola neočakávaná a stále je nepredvídateľná. Netušili sme, ako sa bude situácia na Slovensku s vážnym ochorením vyvíjať. Obavy, strach neskôr vystriedal mierny optimizmus. Spoločne sme to zvládli.

Ako to bolo na začiatku

Východoslovenská vodárenská spoločnosť a jej vedenie veľmi pozorne sledovali a vyhodnocovali situáciu, ktorá súvisela so začiatkom pandémie koronavírusu COVID-19 na Slovensku. Prvý prípad sme v krajine zaznamenali 6. marca. VVS už o tri dni na to uzatvorila svoje zákaznícke centrá, aby nedochádzalo ku zbytočnému zhromažďovaniu osôb, aby sa zákazníci nenakazili medzi sebou, ale tiež preto, aby boli ochránení pracovníci centier. Tí, ktorí potrebovali nevyhnutne využiť služby VVS, mohli vyskúšať nové online e-služby priamo na stránke VVS. Značná časť komunikácie sa však preniesla na call centrá a tiež na elektronickú emailovú komunikáciu.

Vedenie spoločnosti takisto prijalo interné pravidlo o tom, že každý, kto v tom čase vycestoval do zahraničia, či už cez jarné prázdniny, alebo z iných dôvodov, musel po dohode so zamestnávateľom vykonávať prácu z domu, teda na home office.

„Keďže na východnom Slovensku v tom čase končili prázdniny, bolo vysoko pravdepodobné, že niektorí naši pracovníci môžu byť na dovolenkách v zahraničí. Vývoj ochorenia a situácia, ktorú sme v tom čase sledovali v Taliansku a v Rakúsku, kde sa mnohí chodia lyžovať, to všetko bolo v tom čase alarmujúce. Veľké spoločnosti ako naša, ktorá má vyše 2200 zamestnancov, musia prijať veľmi rýchle a razantné opatrenia. Predbehli sme trochu aj vládne opatrenia a karanténu. Ved' narábame s komoditou, ktorá je najvzácnejšia, s pitnou vodou,“ hovorí Ing. Stanislav Hreha, PhD, generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VVS.

Ústredný krízový štáb Slovenskej republiky prijal prísne opatrenia a prakticky uzavrel krajinu od 13. marca. Každý, kto pricestoval na Slovensko z akejkoľvek krajiny v zahraničí, musel povinne ostať 14 dní v domácej karanténe. Na základe celoštátnych opatrení sprísnilo aj vodárne od 13. marca opatrenia smerom k ochrane zdravia odberateľov a zamestnancov.

V prvom rade bol úplný zákaz vstupu cudzích osôb do všetkých vodohospodárskych objektov, zvýšila sa hygiena, upratovanie a aj pracovníci museli prijať prísne hygienické opatrenia. V tom čase sa mali konať aj exkurzie žiakov na úpravniach vody, či čistiarňach odpadových vôd. Sú súčasťou každoročného pripomenutia si osláv Svetového dňa vody (SDV). A tiež mala prebiehať analýza vzoriek vody zo studne, ktorú pravidelne pri príležitosti SDV organizujú pre verejnosť vodári vo svojich zákazníckych centrách.

sme to zvládli

Čo sa týka komerčnej analýzy vôd, ktorú si v laboratóriách VVS môžu nechať zrealizovať externí dodávatelia, VVS počas najprísnejších opatrení neprijímala žiadne objednávky. Zamestnanci spoločnosti taktiež nechodili odoberať vzorky do domácností objednávateľov. Bolo to z dôvodu obáv o zamestnancov, aby ich spoločnosť ochránila od novej nákazy, aby mohli vykonávať analýzy vzoriek, ktoré podľa platnej legislatívy musia zabezpečovať vodárenské spoločnosti. VVS rovnako prijala sprísnené opatrenia na ochranu montérov a pracovníkov, ktorí denne v teréne odstraňujú poruchy a riešia havarijné situácie.

Pitná voda vždy dostupná

Čo zaujíma verejnosť v zložitom čase najviac? Bezproblémová, spoľahlivá a bezpečná dodávka pitnej vody. „V tejto veci VVS od začiatku prostredníctvom médií a sociálnych sietí uistovala verejnosť, že naďalej zabezpečujeme plynulú dodávku pitnej vody bez ohľadu na vzniknutú situáciu. Ide o povinnosť, ktorá vodárenským spoločnostiam vyplýva zo zákona - ako subjektom hospodárskej mobility,“ hovorí generálny riaditeľ VVS. A taktiež odkanalizovanie domácností a firiem a likvidácia odpadovej vody v čistiarňach odpadových vôd.

ných vírusom stúpala vo veľmi miernom tempe, postupne sme aj my uvoľňovali opatrenia. Myslím, že mnohí sa aj radi vrátili z domácností do práce, do kolobehu bežného pracovného aj rodinného života. Chcem sa aj touto cestou poďakovať všetkým našim zákazníkom za trpezlivosť s našimi obmedzeniami, ktoré sme mali a takmer 2100 zamestnancom našej spoločnosti, že sme to spoločne a v pokoji zvládli.“

Zákaznícke centrá opäť slúžia zákazníkom

Od pondelka 18. mája sa zákaznícke centrá VVS opäť otvorili svojim návštevníkom. Všetky pobočky v mestách Košice, Prešov, Michalovce, Rožňava, Vranov nad Topľou, Bardejov, Humenné, Trebišov, Svidník, Snina a Revúca boli opäť k dispozícii klientom v pôvodnom pracovnom režime, samozrejme s primeranými hygienickými opatreniami.

Klienti majú aj naďalej povolený vstup s ochranou tváre - napr. rúškom. Pred vstupom do miestnosti si každý vydezinfikuje ruky dezinfekčným prostriedkom, prípadne použije vlastné ochranné rukavice. Na zákaznícke centrum sa vstupuje po jednom a pri čakaní sa dodr-

„Viem, že v tom čase bola pozornosť verejnosti sústredená najmä na lekárov, sestričky a zdravotnícky personál. Asi málokto si uvedomoval, že aj stovky vodárov musia denne chodiť do práce s rúškami na tvárach, prvé týždne aj v obavách. Ale naši ľudia musia zabezpečovať, aby sme všetci doma mali pitnú vodu, aby sa vyriešili havarijné situácie a naši odberatelia mali dodané služby, za ktoré si platia a ktoré im umožňujú plnohodnotne žiť,“ vysvetľuje riaditeľ.

Vodári boli pripravení v prípade prepuknutia koronavírusu na pracovisku zabezpečiť záložných ľudí tak, aby všetko fungovalo, ako má. VVS postupovala v súlade s krízovým plánom, ktorý sa pravidelne aktualizoval, vychádzala pritom z informácií, ktoré vydával ústredný krízový štáb a hlavný hygienik SR. „Našťastie, pôvodné dramatické scenáre o vývoji ochorenia u nás sa nenaplnili. Ako sa postupne situácia zlepšovala a počet nakaze-

žia dvojmetrový odstup. Pred vstupom do miestnosti každému odmerajú telesnú teplotu. Pracovník VVS si zapíše identifikačné údaje zákazníka do evidencie pre prípadnú identifikáciu pôvodcu/nositela vírusu.

Aj pracovníci VVS musia dodržiavať ochranné opatrenia. Či už ide o používanie ochranných rúšok na tvár alebo pri práci s dokladmi a s peniazmi o ochranné rukavice. Dezinfekcia rúk, upratovanie a čistenie všetkých zákazníckych centier sú samozrejmosťou. VVS okrem toho dezinfikuje priestory, presnejšie vzduch pomocou ultrafialového žiarenia.

Kvalita pitnej vody počas koronakrízy

Aká je naša pitná voda v domácnostiach, keď nastane mimoriadna situácia, ktorú spôsobila napríklad pandémia koronavírusu? Existuje riziko kontaminácie pit-

nej vody počas jej úpravy vírusovým ochorením COVID-19, prípadne iným vírusom? Vysvetľuje Ing. Nataša Riganová, vedúca Útvoru chemicko-technologických činností VVS.

„V správe Svetovej zdravotníckej organizácie z 3. marca tohto roka sa ohľadom vody, zdravotného zabezpečenia, hygieny a odpadového hospodárstva uvádza, že konvenčné centralizované metódy úpravy vody, ktoré využívajú filtráciu a dezinfekciu, zbavujú účinnosti vírus COVID-19. Ukázalo sa, že iné ľudské koronavírusy sú citlivé na chloráciu a dezinfekciu ultrafialovým (UV) svetlom. Z toho hľadiska aj riziko ovplyvňujúce zásobovanie pitnou vodou je nízke. Vírus COVID-19 je pravdepodobne citlivejší na dezinfekciu chlóróm a inými oxidačnými procesmi ako mnoho iných vírusov.“

Aké sú možné riziká? Vie VVS garantovať bezpečnosť pitnej vody pre spotrebiteľa v takej situácii?

„Pitná voda dodávaná verejnými vodovodmi v správe VVS je hygienicky zabezpečovaná prostriedkami na báze chlóru, alebo UV žiarením, ktoré sú účinné dezinfekčné prostriedky aj na COVID-19. Výroba a distribúcia pitnej vody vo VVS podlieha na všetkých stupňoch systematickej a veľmi prísnej kontrole v zmysle príslušných právnych predpisov. Jej kvalita je sledovaná od vodárenského zdroja počas jej akumulácie, úpravy a dopravy až k odberateľovi. Pitná voda dodávaná do verejných vodovodov v správe VVS je zdravotne bezpečná a vo všetkých ukazovateľoch zodpovedá prísny

kritériám vyhlášky MZ SR č.247/2017 Z.z, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite a kontrole kvality pitnej vody.“

Chlór, dezinfekcia povrchových vôd

Kvalita pitnej vody je vo významnej miere ovplyvňovaná jej zdrojmi. Na Slovensku až 80 % zdrojov pitnej vody tvoria kvalitné podzemné zdroje a verejné vodovody v troch krajoch (Bratislavský, Nitriansky a Trnavský) sú zásobované výlučne z takýchto zdrojov.

Zdroje pitnej vody v ostatných krajoch (tzn. aj v Košickom) sú kombináciou podzemných a povrchových zdrojov. Vo všeobecnosti nie sú povrchové zdroje pitnej vody natolko kvalitné ako podzemné, pretože sú vystavené rôznym vplyvom znečistenia (najčastejšie poľnohospodárskej činnosti) a preto sú náročnejšie na úpravu vody. Voda z podzemných zdrojov je veľmi kvalitná a často už nemusí byť upravovaná na rozdiel od povrchovej, tzv. surovej vody, ktorá musí byť upravovaná v úpravniach vody a len tak spĺňa ukazovatele pitnej vody. Potvrdzuje to aj výrobnotechnický riaditeľ VVS, a.s. Ing. Gabriel Fedák: „Všeobecne platí, že podzemné vodné zdroje sú menej zraniteľné a bezpečnejšie ako zdroje povrchové. Východné Slovensko má však podzemných zdrojov vhodných na výrobu pitnej vody v rámci Slovenska najmenej, preto je z veľkej časti odkázané na povrchové zdroje.“

Dezinfekcia vody

Preto povrchové vody, ktoré sú menej kvalitné a bezpečné ako tie podzemné, si vyžadujú úpravu – dezinfekciu. Dezinfekcia vody patrí k dôležitým technologickým stupňom v úprave vody na zabezpečenie zdravotnej nezávadnosti pitnej vody. Účinok dezinfekcie závisí od mnohých faktorov – fyzikálnych, chemických, mikrobiologických a biologických vlastností vody, od druhu a dávky použitého dezinfekčného prostriedku a od času jeho pôsobenia. Rovnako dôležitý je vplyv dezinfekčného prostriedku na mikroorganizmy, na mutagenitu látok, aktiváciu baktérií po dezinfekcii a tvorbu vedľajších produktov dezinfekcie. Na dosiahnutie kvalitnej pitnej vody je potrebné tieto faktory pri výbere vhodného dezinfekčného prostriedku brať do úvahy. Už viac ako 50 rokov je najbežnejším používaným spôsobom **dezinfekcie chlór a jeho zlúčeniny**.

Používané metódy dezinfekcie vody musia spĺňať viacero požiadaviek:

- zneškodnenie všetkých druhov baktérií a vírusov,
- zneškodnenie organizmov vykonať nezávisle od prostredia,
- voda po použití dezinfekčného prostriedku nesmie zmeniť svoje vlastnosti,
- dávkovanie by malo byť jednoduché a lacné
- dlhodobý účinok dezinfekcie na zabránenie vzniku sekundárneho znečistenia

Chlór a jeho zlúčeniny sú zatiaľ najpoužívannejšie dezinfekčné prostriedky pre zdravotné zabezpečenie pitných vôd. Pred ostatnými dezinfekčnými činidlami má chlór jednoznačné prednosti najmä preto, lebo reziduálny chlór bráni aj prípadnej rekontaminácii vody v rozvodnej sieti. Vo vodárenskej praxi sa chlór aplikuje vo forme plynného chlóru, roztoku chlórnanu sodného alebo chlóraminov. Plynný chlór sa využíva spravidla pri

dezinfekcii výdatnejších zdrojov vody, chlórnan sodný pri lokálnych menších zdrojoch, chlóraminý pri dezinfekcii dlhých rozvodných vodovodných radov.

Starina alebo Tichý Potok?

Zdroje vody pre Košice sú teda prevažne povrchového charakteru, najväčší podiel na zásobovaní Košíc má vodárenská nádrž Starina. „Ako je všeobecne známe, najväčšou zásobárňou pitnej vody na Slovensku, ale aj v strednej Európe, je vodárenská nádrž Starina – a to nielen pre Košice. Pôvodne ani pre Košice nebola plánovaná, bola plánovaná predovšetkým pre obce a mestá v dosahu jej gravitačnej časti. Teda okresy Humenné, Snina, Vranov, Trebišov, Michalovce, Svidník, Stropkov, Bardejov a Medzilaborce. Pôvodne mesto Prešov a Košice mali byť zásobované z vodárenskej nádrže Tichý Potok, ktorá žiaľ dodnes nie je zrealizovaná, a tak v 80. rokoch minulého storočia v období sucha sa rozhodlo o jej

v obciach, zvyšovanie počtu zásobovaných obyvateľov a postupné vyradovanie nevyhovujúcich vodárenských zdrojov spôsobia podstatné zvýšenie deficitu a deficitnými sa stanú aj vodovody, ktoré v súčasnosti vykazujú dostatok vlastných zdrojov vody. Už v roku 2030 môže nastať deficit vodárenských zdrojov vo vzťahu k vypočítanej potrebe vody v okresoch Michalovce, Prešov, Sabinov, Košice (Košice – okolie), Stropkov, Svidník. V ďalších etapách sa tento deficit voči vlastným zdrojom vody bude významne prehľbovať a bude v potrebnej miere vykrývaný dotáciou pitnej vody vodovodom z VN Starina (úpravňa vody Stakčín), dovtedy je však potrebné rozšíriť kapacitu ÚV Stakčín na plný výkon (1200 l/s) – k roku **2040**. Pri predpokladanom vývoji maximálnej dennej potreby pitnej vody k roku 2040 Qdmax= **3131,41/s** aj pri zvýšení kapacity ÚV Stakčín na **1200 l/s** (odber 1160 l/s) môže dôjsť ku zvýšeniu deficitu až na cca **565,9 l/s**.“

Voda pre Košice

Aj keď je podiel Stariny na zásobovaní Košíc stále najväčší (cca 41 %), nie je jediným zdrojom zásobujúcim Košice. Druhým najväčším zdrojom je Bukovec (cca 20 %), zásobujúci najmä sídlisko KVP. Vodný prameň Drienovec vyvierajúci v kopcoch Národného parku Slovenský kras je premiešavaný vo vodojemoch s vodami Stariny a Bukovca a vychutnať si ho môžu nielen obyvatelia Starého mesta, Terasy, Železníkov, Juhu, Barce, sídliska Nad jazerom, Krásnej či obcí pri Košiciach, ale aj obyvatelia Moldavy nad Bodvou a priľahlých obcí.

VS

využívaní aj pre tieto dva okresy s jednou prečerpávacou stanicou v Hanušovciach,“ opisuje Starinu Ing. Fedák.

V súčasnosti voda z VN Starina postačuje aj na zásobovanie Košíc. Hovorca Slovenského vodohospodárskeho podniku, štátny podnik, pod ktorého pôsobnosť VN Starina spadá, Ing. Marián Bocák: „V prípade poklesu úrovne hladiny v nádrži nastáva postupné znižovanie úrovne odtoku a to až na minimálnu predpísanú úroveň. Avšak aj napriek týmto skutočnostiam stále pretrvávajú možnosti, v prípade dlhodobého hydrologicky nepriaznivého obdobia, dosiahnutia úrovne minimálnej prevádzkovej hladiny, avšak jej výskyt v súčasných podmienkach je málo pravdepodobný, keďže odber vody je na polovičnej možnej úrovni, ktorú vie správca z vodnej nádrže pre vodárenské účely dodať.“

Avšak Ing. Fedák budúcnosť nevidí veľmi optimisticky: „Bilancia potrieb a zdrojov vody v určitej „štvrti“ posúdila zabezpečenosť výhľadových potrieb pitnej vody súčasnými zdrojmi vody, prípadne poukázala na potrebu výstavby nových zdrojov vody. Rozvoj verejných vodovodov v súlade so zámermi koncepcie vodohospodárskej politiky SR do roku 2015, t.j. výstavba prívodov vody do obcí, výstavba vodovodných sietí

Medzev, svojho času dôležitý vodný zdroj pre Košice, bol narýchlo postavený v čase núdze, keď boli Košice zásobované vodou len 2 – 3 hodiny denne. Po privedení vody zo Stariny už medzevská voda nebola potrebná, a tak slúži ako rezerva pre prípad, ak by ostatné zdroje z akéhokoľvek dôvodu neboli dostačujúce, alebo sa s nimi niečo stalo.

Najstarší aj v súčasnosti využívaný zdroj pitnej vody, Čermeľ, bol vybudovaný na prelome 19. a 20. storočia. Zásobuje kopec Bankov a severnú polovicu Komenského ulice s okolím. Poslednými zdrojmi vody sú studne pri Hornáde slúžiace predovšetkým na zásobovanie obce Družstevná pri Hornáde.

Moderné e-služby pre klientov VVS

Motivácia bola jasná. Zjednodušiť prácu pracovníkov vodárenskej spoločnosti pri vybavovaní klientov a na druhej strane zjednodušiť klientom prístup ku službám. Z tejto jednoznačnej požiadavky vznikla najrozsiahlejšia zmena za posledných 10 rokov existencie vodárenskej spoločnosti. Nový ekonomicko - informačný softvér Empirica stream priniesol VVS nové portálové riešenie a umožnil presunúť viac než 40% práce zákazníckych centier na digitálne služby. Výrazná podpora digitalizácie spoločnosti znamená aj spokojnejšieho zákazníka. A preto mohol vzniknúť pre pohodlie klienta nový zákaznícky portál e-služby vodárne.

Cez E-služby informácie komfortne a ihneď

Cieľom je maximálne pohodlná a praktická služba pre klienta, ktorá mu umožní jednoduchý prístup ku svojim informáciám, tiež informácie o odbernom mieste, o svojich platbách a faktúrach, resp. iných obchodných údajoch. Zároveň môže klient cez službu vykonávať aj niektoré operácie, napríklad uhradiť faktúru zadávať stav vodomeru, vykonať zmenu výšky zálohovej platby. Takisto môže cez e-službu zmeniť alebo zadať kontaktné údaje, napríklad telefónne číslo alebo zmenu adresy. Podrobné informácie krok po kroku na registráciu nájdete na: www.vodarne.eu

Pre každého klienta a kedykoľvek

Zložitá situácia spôsobená pandémiou koronavírusu zapríčinila aj zatvorenie všetkých zákazníckych centier, celá komunikácia sa tak presunula na call centrá, ktoré boli extrémne vyťažené, prípadne do elektronickej komunikácie. Aj preto klienti určite uvítali túto novú službu, ktorá je funkčná od marca, vďaka čomu si môžu mnoho informácií vyhľadať online sami, komfortne a bez stresu. Napriek opätovnému otvoreniu zákazníckych centier preferuje veľa, najmä mladších, klientov

online prístup ku svojim informáciám prostredníctvom e -služieb.

Aký je záujem klientov o túto novú službu?

E-služby sú pre klientov VVS, a.s. k dispozícii od marca tohto roku. Aké sú na novú službu ohlasy zo strany klientov a či je o ňu záujem sme sa opýtali ekonomickej riaditeľky VVS, a.s. **Ing. Anity Gašparíkovej** (foto vľavo):

„Obmedzený rozsah elektronických služieb sme pre našich klientov ponúkali aj v minulosti. Zmenou informačného systému si

ich vynovili a zjednodušili. K 10. marcu 2020, keď sme prvýkrát sprístupnili nové e-služby pre našich klientov, sme mali registrovaných 2450 používateľov. Čo nás veľmi teší, za mesiac prevádzky sa ich počet zvýšil na 2894. Ale, aby sme boli objektívni, je to čiastočne aj dôsledok mimoriadnej situácie spôsobenej uzatvorením

zákazníckych centier pre šírenie vírusu COVID-19“.

VVS, a.s. je zákaznícky orientovaná spoločnosť, a preto sa snaží maximálne vychádzať v ústrety zvyšujúcim sa nárokom klientov. Budúcnosť vidí v digitalizácii.

„Súčasný trendy v oblasti komunikácie nezastavíme. Našou úlohou je pracovať na rozvoji poskytovania našich služieb tak, aby zabezpečili zákazníkom čo najväčší komfort, 7 dní v týždni 24 hodinový prístup k informáciám, on-line objednávky...atď,“ doplnila Ing. Gašparíková.

Najbližšia budúcnosť ukáže, aký bude záujem a spokojnosť zákazníkov s novou službou. Vodárenská spoločnosť sa bude snažiť operatívne reagovať na prípadné pripomienky alebo vylepšenia zákazníkov, ktoré by im uľahčili komunikáciu a vyriešenie požiadaviek. Potvrdila to aj ekonomická riaditeľka VVS:

„Samozrejme by sme si priali, aby túto službu využilo čo najväčšie množstvo zákazníkov. Odporúčame si

to minimálne vyskúšať. Veď sa hovorí, čo nevyskúšaš, nevieš. Zároveň by sme mali radi spätnú väzbu, čo naši klienti chcú, aké informácie vieme doplniť, čo je pre nich užitočné alebo aj obťažujúce. Informácie o tejto službe sú dostupné na našej web stránke (www.vodarne.eu), ale aj prostredníctvom reklamného bloku na faktúrach.“

Budte informovaní vďaka novej službe VVS, a.s.

- ✓ Rýchlo
- ✓ Prehľadne
- ✓ Z pohodlia domova

prehľad aj na mobile

Služba určená všetkým klientom VVS, a.s. Získajte jednoduchý elektronický prístup k Vaším informáciám

100% ZADARMO

E-služby vodárne

www.vodarne.eu

VVS chce byť lídrom nielen v službách, ale aj v transparentnosti

Východoslovenská vodárenská spoločnosť spustila pred rokom proces, ktorým posilňuje svoju transparentnosť a antikorupčnú agendu. Víziu transparentnosti schválili akcionári na Valnom zhromaždení 20. júna 2019. Cieľom bolo presadiť to, aby spoločnosť získala kredit najtransparentnejšej vodárenskej spoločnosti na Slovensku. Ako hodnotí proces realizácie Vízie transparentnosti po roku generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VVS, a.s. Ing. Stanislav Hreha, PhD, ktorý je zároveň šéfom Asociácie vodárenských spoločností na Slovensku (AVS)?

Ako prezident AVS môžem tento proces odporúčať aj v iných firmách. Sme prvou vodárenskou spoločnosťou, ktorá ho absolvovala a budem o tom hovoriť aj s ostatnými. VVS môže byť lídrom na Slovensku nielen v službách, ktoré poskytujeme, ale aj v transparentnosti.

Kde sa môže o celom procese dozvedieť verejnosť?

Všetky informácie, ktoré s procesom súvisia, dávame k dispozícii našim akcionárom, prostredníctvom médií verejnosti, zamestnancom prostredníctvom školení a interných nástrojov a sú dostupné aj na webe spoločnosti.

Ako vznikla myšlienka schváliť Víziu transparentnosti vo VVS?

Išlo o plánovaný krok, ktorým pokračujeme v naštartovanom procese. Či už to bol pred rokmi zavedený Etický kódex správania sa zamestnancov, ktorý podpisuje každý pri svojom nástupe do práce, alebo sprísňovanie vnútorných pravidiel a opatrení pri verejnom obstarávaní, ktoré v našej spoločnosti idú až nad rámec platnej legisla-

tívy. Naše predchádzajúce opatrenia ocenili aj odborníci na systémy manažérskych riadení, ktorí protikorupčnú agendu pomáhajú nastavovať v mnohých spoločnostiach, či štátnych inštitúciách.

Kto pomáhal zavádzať novú protikorupčnú agendu vo VVS?

Systém manažérstva proti korupcii, ktorý je nevyhnutný pre získanie certifikátu - protikorupčnej normy, zavádza vo VVS tím Inštitútu manažérskych systémov Ekono-

mickej fakulty Univerzity Mateja Bela (IMS UMB). Profesionáli z IMS UMB implementovali protikorupčný systém pre Mesto Poprad či Úrad vlády Slovenskej republiky. Odborným garantom pre VVS bol prof. Ing. Ján Závadský, PhD.

VVS v rámci realizácie Vízie transparentnosti zaviedla do praxe dve nové protikorupčné smernice.

Áno, bol to nevyhnutný predpoklad na získanie protikorupčnej certifikačnej normy ISO 37001:2016. Prísne vnútorné opatrenia sa týkajú všetkých zamestnancov, obchodných partnerov, či vedenia vodární.

Kto na celý proces v rámci vodární dohliadal?

Celý proces realizácie Vízie transparentnosti kontrolovala Dozorná rada. Chcem zdôrazniť, že pracovná skupina, ktorá ho realizovala, pozostávala nielen zo zamestnancov, či spomínaných odborníkov ale aj spomedzi akcionárov. Až 65 akcionárov predložilo svoje návrhy na členov pracovnej skupiny. Svedčí to o reálnom záujme akcionárov a vedenia spoločnosti presadzovať antikorupčné praktiky v čo najširšom kontexte.

Čo vyplynulo z právnej analýzy legislatívneho prostredia, ktorá bola súčasťou opatrení Vízie transparentnosti?

Pokiaľ ide o právnu analýzu, ktorá mala posúdiť stav informovania médií zo strany VVS, tá potvrdila zložitú situáciu, v ktorej sa ocitajú súkromné akciové spoločnosti, ktoré sú obchodnými spoločnosťami a zároveň sú ich akcionármi verejné subjekty – mestá a obce. Analýza potvrdila aj doterajšie stanovisko VVS, že súkromná akciová spoločnosť podľa platnej legislatívy nie je povinná v súčasnosti v plnej miere informovať o obchodných vzťahoch, ktoré nesúvisia s verejnými zdrojmi. Závery právnikov sú jednoznačné. Odporúčajú zosúladiť súčasný právny stav, aby nedochádzalo k nejasnostiam a nejednoznačnému výkladu. Základom pre zákonné fungovanie spoločnosti sú jasné pravidlá.

Dá sa predpokladať, že ako šéf AVS budete presadzovať aj zmeny v zákone?

Sú dve možnosti, ako upraviť info zákon. Buď prijať plnú informovanosť zo strany akciových spoločností, alebo naopak, vyňať ich spod plnej informovanosti. Budeme plne rešpektovať rozhodnutie poslancov, ak sa začnú touto zmenou zaoberať. Najdôležitejšie je, aby boli Zákon o slobodnom prístupe k informáciám a Obchodný zákoník, prípadne ďalšia legislatíva zosúladené tak, aby sa vodárenské spoločnosti nedostávali do situácie, ktorá je vždy rizikom, že niektorý zákon porušia.

Súčasťou procesu bol aj prieskum medzi zákazníkmi VVS. Ste s Analýzou spokojnosti spotrebiteľov VVS spokojný?

94% našich klientov je veľmi spokojných alebo spokojných so službami VVS a každý druhý je ochotný odporučiť VVS svojmu známemu. Tieto čísla sú skvelé a určite povzbudzujúce. Zároveň som rád, že sa verejnosti páčia aj naše filantropické aktivity a určite vypočujeme pranie klientov a ešte viac ich budeme smerovať k ekologickým témam, kam nepochybne patrí aj čistota a kvalita vody. Ocenili aj naše edukačné aktivity smerom k deťom a mladým ľuďom. Pitná voda je produkt, na ktorý sme právom hrdí.

Dotkol sa prieskum aj vnímania transparentnosti VVS?

Samozrejme, bol jednou z hlavných tém. Aj v tomto smere sme spokojní, zákazníci vnímajú našu spoločnosť transparentne, hoci miera úplného súhlasu je trochu nižšia.

94% spokojných zákazníkov

V marci vypracovala medzinárodne uznávaná agentúra na prieskumy verejnej mienky spoločnosť IPSOS Analýzu spotrebiteľskej spokojnosti pre VVS. Bola jednou z úloh Vízie transparentnosti, ktorú schválili akcionári na Valnom zhromaždení minulý rok. Samotný prieskum bol zameraný na zisťovanie celkovej spokojnosti zákazníkov s VVS, ale aj na to, ako vnímajú spoločnosť z pohľadu transparentnosti, právnej formy a spoločenskej zodpovednosti. Agentúru vybrala VVS vo verejnom obstarávaní. Prieskum sa realizoval na zákazníckych centrách VVS formou osobného pohovoru anketára so zákazníkmi, ktorí náhodne zavítali do zákazníckeho centra v rámci Košického, Prešovského a menšej časti Banskobystrického kraja. Celková vzorka bola 1010 respondentov. Členili sa podľa veku, pohlavia, vzdelania, či ekonomického statusu, aby sa výsledky mohli porovnávať aj z hľadiska demografického, geografického a sociálne – ekonomického.

CELKOVÁ SPOKOJNOSŤ KLIENTOV JE NA VEĽMI VYSOKEJ ÚROVNI

Až 94 % zákazníkov je so spoločnosťou úplne alebo čiastočne spokojných. Z pohľadu detailného hodnotenia vybraných oblastí je najvyššia spokojnosť zákazníkov s prehľadnosťou faktúr a prístupom zamestnancov, predovšetkým v zákazníckych centrách. Menej pozitívne zákazníci hodnotia ceny za poskytované služby a čakaciu dobu pri spojení na call centrum.

POLOVICA KLIENTOV JE OCHOTNÁ ODPORUČIŤ VVS SVOJIM ZNÁMYM

8 Z 10 ZÁKAZNÍKOV VNÍMA VVS AKO SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÚ FIRMU

Najpopulárnejší je medzi klientmi Svetový deň vody.

HODNOTENIA ZÁKAZNÍKOV SA LÍŠIA NAJMÄ PODĽA GEOGRAFICKÉHO ČLENENIA

Teda v závislosti od regiónov pôsobnosti VVS. Zákazníci z regiónov Michalovce, Humenné a Bardejov hodnotia najviac pozitívne. Naopak, zákazníci spadajúci pod Košice, Rožňavu a Prešov hodnotia vo všeobecnosti menej pozitívne.

ZÁKAZNÍCI MAJÚ VEĽMI NEJASNÚ PREDSTAVU O PRÁVNEJ FORME VVS

Len 44% vie, že je to akciová spoločnosť. Dvaja z desiatich klientov si dokonca myslia, že VVS je štátny podnik.

Ako budete riešiť prípadné nedostatky z prieskumu?

Klienti sú najviac nespokojní s cenami za služby, až 67%. Žiaľ, mrzí nás to, ale musíme ich opäť mierne upraviť. Posledný rok priniesol také zvýšenie ceny práce (minimálna mzda, príplatky za nadčasy a víkendy, zavedenie rekreačných poukazov), že sme už uplynulý rok mali problém udržať vyrovnaný rozpočet. Udalosti posledných mesiacov súvisiace s koronakrízou budú mimoriadnou záťažou aj pre našu spoločnosť. Či už išlo o neplánované nákupy ochranných pomôcok pre zamestnancov, prípadné žiadosti o odklady splátok a dlhodobo odkladané úpravy cien zo strany Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Čo však vieme spraviť, je v maximálnej možnej miere ľudí informovať a vysvetľovať im to, ako sa tvorí cena vody a stočného, a to, aké faktory sa v nej zohľadňujú. Aj v tomto smere sa snažíme byť transparentní voči našim odberateľom, hoci hovoríme o nepopulárnych témach, ktoré ľudia nepočujú radi.

VYTVORÍME KONZISTENTNÚ SPOKOJNOSŤ	Aby boli rovnako spokojní klienti vo všetkých regiónoch pôsobenia VVS.
SME PRIPRAVENÍ PRUŽNE REAGOVAŤ	Aby aj call centrum v maximálnej miere poskytovalo rovnako kvalitné služby, a aby sa ďalej nepredlžovala čakacia doba pri spojení s operátorom.
POKRAČUJEME VO FILANTROPII	Ktorú naši klienti hodnotia mimoriadne pozitívne. Zameriame sa najmä na spoločensky zodpovedné aktivity v oblastiach, kde to najviac očakávajú: ekológia, kvalita a čistota vody. Pozornosť budeme venovať aj propagácii spoločenskej zodpovednosti VVS.
POSILNÍME INFORMOVANOSŤ	Aby zákazníci mali dost informácií o službách a činnosti VVS, ktoré im chýbajú. Pozornosť budeme venovať aj komunikácii ohľadne cien. Naším klientom sa budeme snažiť vysvetliť, čo je to hodnota služieb za peniaze (value for money).

Bez ujmy...

Aké bude tohtoročné leto, nik z nás netuší. Korona nás na chvíľu zastavila a priniesla mnoho otáznikov – mnohí sme uvažovali o vlastnej imunite aj imunite našich blízkych a snažili sme sa ju posilniť.

Podmienkou silnej imunity je však zdravá strava či dostatok spánku a menej stresu. Všetky tieto faktory by však nemali byť jednorazové, ale mali by byť súčasťou nášho životného štýlu. V každom prípade, aj v lete by sme mali pokračovať v starostlivosti o svoje zdravie – nech nám sú dobré zvyky osvojené počas krízy nápo-mocné aj počas leta.

Imunita, imunita a ešte raz imunita

Proti mnohým ochoreniam je najlepšou obranou silný imunitný systém. Telo je jednoducho schopnejšie bojovať proti chorobám, ak je jeho imunita v špičkovej forme.

1. Zdravá strava

Palivom pre imunitný systém sú najmä výživné látky získané z rastlinných potravín: z ovocia, zeleniny a bylín. Nezabudnite, že mnoho potravín rastlinného pôvodu má výrazné antivírusové vlastnosti.

Citrusové ovocie, kivi, jahody, paradajky, zemiaky, červená a zelená paprika, brokolica a ružičkový kel. Tieto potraviny sú najlepším zdrojom vitamínu C, ktorý výrazne znižuje pravdepodobnosť infekcie. Problémom je, že telo si ho nedokáže samo vyrábať, preto je potrebné ho dopĺňať prostredníctvom stravy.

Olej z rybiej pečene, pečienka, mlieko, mliečne výrobky, morské ryby, melón, marhuľa, brokolica, mrkva, špenát, šalát – významné zdroje **vitamínu A**, ktorý sa spolupodieľa na správnom fungovaní imunitného systému.

Odolnosť voči stresu podporuje **vitamín B6**, nachádzajúci sa najmä v **kuracom a bravčovom mäse, červenom mäse, pečeni, rybách, mäsitých pokrmoch, mliečnych výrobkoch**, ale aj v potravinách rastlinného pôvodu – v zemiakoch, strukovinách, banánoch aj celozrnných výrobkoch.

Vitamín E je známym antioxidantom, pôsobí proti stresu a nájdeme ho najmä v potravinách rastlinného pôvodu, ako sú **orechy, fazuľa, špenát, kapusta, pšeničné klíčky a rastlinné oleje**.

Nezabudnite ani na minerály, a to najmä **železo, meď, zinok a selén** – tieto prvky pomáhajú imunitnému systému, aby správne fungoval.

2. Nedovoľte stresu ovládnuť vás

Prečo? Dlhodobý stres znižuje imunitu, oslabuje imunitný systém. Dlhodobý stres totiž vedie ku chronicky zvýšenej hladine hormónu zvaného **kortizol**. Jeho normálna hladina pomáha imunitnému systému pohotovo reagovať na stresujúce situácie – telo sa na kortizol spolieha počas krátkodobých stresových situácií („bojaj alebo utekaj“). Na príkaz mozgu nadobličky vylúčia vysokú dávku kortizolu, čo vedie ku zosilneniu obranných funkcií tela – telo je v pohotovosti. Energia sa nasmeruje do krvného obehu, svalov, kostí, oslabí sa energia v nepotrebných systémoch – tráviacom, reprodukčnom atď...

Ak je však hladina kortizolu vysoká stále, prakticky tak znemožňuje imunitnému systému, aby reagoval pohotovo, aby sa rýchlo rozbehol do útoku alebo obrany a vykonával svoju prácu – akútne chránil telo pred potenciálnymi hrozbami spôsobenými vírusmi či baktériami.

3. Snažte sa kvalitne spať

Spánok slúži na to, aby sa telo počas neho regenerovalo a uzdravovalo. Spánok je čas, kedy telo produkuje

a distribuuje najdôležitejšie imunitné bunky. Ľudia, ktorí majú problémy so spánkom, sú náchylnejší na chrípku. Jeho nedostatok tiež zvyšuje hladinu kortizolu.

4. Pravidelne cvičte a hýbte sa

Určite viete, že cvičenie a pravidelný pohyb zvyšujú uvoľňovanie endorfínov (skupina hormónov, ktoré znižujú bolesť a vytvárajú pocity potešenia) a duša sa po

5. Dodržiavajte správny pitný režim

Správny pitný režim je pre náš organizmus mimoriadne dôležitý. Denne strácame až tri litre vody potením, močom, stolicou a dýchaním. Opatrní musíme byť najmä v lete.

Zásady pitného režimu:

- Dospelý človek by mal denne vypiť aspoň 3 litre tekutín – množstvo je potrebné upravovať s prihliadnutím na vek, pohlavie, ochorenia či fyzickú námahu
- Vhodné je piť priebežne menšie množstvá tekutín, nie jednorazovo – v žiadnom prípade sa nespoliehať až na smäd!
- Nepiť veľmi studené nápoje
- Obmedziť pitie kávy, pretože má dehydratačný účinok, obmedziť pitie alkoholu

cvičení cíti veľmi dobre ☺ Pohyb je jednoznačne skvelý spôsob, ako zvládať stres. Stres má negatívny vplyv na imunitný systém. A leto je obdobím neobmedzených možností!

Voda z vodovodu je tá naj!

Voda? Voda sa podieľa na metabolických procesoch v organizme a pre správny pitný režim je optimálna práve voda z vodovodu. Voda z vodovodu obsahuje prirodzene vyvážené látky a podlieha prísnej kontrole. Ročne je podrobená desiatkam tisíc analýz. Neobsahuje baktérie ani žiadne iné škodlivé látky. Splňa prísne európske štandardy.

A čo minerálky? Podľa informácií z ÚVZ by sme to s minerálkami nemali preháňať. Niektoré minerálne vody majú vysoký obsah minerálnych látok, čo vedie ku jednostrannému zaťažovaniu organizmu a môže spôsobiť vážne zdravotné problémy.

Alebo sladené a prifarbené nápoje? Ak netúžite po „éčkach“, syntetických farbivách alebo vysokom obsahu cukru, radšej po nich ani nesiahajte.

Duševné zdravie – kľúč k fyzickému zdraviu

Zdravie je stav úplnej fyzickej, duševnej a sociálnej pohody, a to nielen absencia choroby alebo slabosti.

Dôležitou súčasťou udržiavania kondície a zdravia je starostlivosť o duševné zdravie. Okrem kvalitného spánku, zdravej stravy, fyzickej aktivity či zvládania stresu existuje veľa iných vecí, ktoré sú akousi psychohygienou – krokom ku zabezpečeniu duševného zdravia.

Užite si leto

Slnčné svetlo je skvelým zdrojom vitamínu D. „Děčko“ je skutočne dôležitým vitamínom pre naše telá a mozgy. Pomáha našim mozgom uvoľňovať chemikálie, ktoré zlepšujú našu náladu, ako sú endorfíny a serotóniny.

„Človek je tvor spoločenský“

Povedal múdry Aristoteles už vo 4. storočí pred našim letopočtom. Usilujte sa preto udržiavať dobré vzťahy a stýkať sa s ľuďmi, kedykoľvek budete mať šancu. Mať priateľov je dôležité nielen pre vašu sebaúctu, ale aj pre poskytnutie podpory, keď sa necítite príliš dobre. Výskum zistil, že rozhovor s inými (stačí iba desať minút) môže zlepšiť pamäť!

Robte veci pre ostatných

Pomoc druhým nie je dobrá len pre ľudí, ktorým pomáhate; je to dobré aj pre vás. Pomôcť niekomu zvýši

vašu sebaúctu a zabezpečí dobrý pocit. Pocit, že ste súčasťou spoločenstva, je dôležitou súčasťou duševného zdravia.

Požiadajte o pomoc

Jedným z najdôležitejších spôsobov, ako sa udržať duševne zdravý je rozpoznať, keď sa necítite dobre a vedieť, kedy požiadať o pomoc rodinu alebo priateľov. Žiadať niekoho o podporu nie je hanba - každý prechádza obdobiami, kedy sa necíti dobre.

Osviežte sa pitnou vodou z mestských fontánok

Piť, piť, piť... Pitný režim je pre správne fungovanie ľudského organizmu nesmierne dôležitý, špeciálne v letných horúčavách. V letných mesiacoch sa obyvatelia mesta Košice - dospelí, deti, ale aj návštevníci mesta, môžu osviežiť pitnou vodou v pitných fontánkach. Východoslovenská vodárenská spoločnosť ich spravuje aktuálne jedenásť. Pitný režim počas horúcich dní si vďaka VVS môžete doplniť v ôsmich fontánkach na Hlavnej ulici, jedna je k dispozícii pre občanov na Teras v Zuzkinom parku a jedna na Bankove. Nedávno k nim pribudla aj pitná fontánka na Zvonárskej ulici, na Hlavnej ulici bola jedna vymenená v rámci pravidelnej údržby pracovníkmi VVS za novú.

Okrem výrazného estetického efektu, ktorý zapadá do historického koloritu cen-

tra mesta, sú zároveň všetky plne funkčné, v každej letnej sezóne. O to sa dôsledne stará vodárenská spoločnosť: „Začiatkom mája sa fontánky napustia vodou, odkiaľ a odoberie sa vzorka vody, potom raz do mesiaca sa realizuje odpočet vodomera a kontroluje sa aj ich funkčnosť“ potvrdil Ing. Ivan Dubovský, riaditeľ VVS, a.s. závod Košice.

Hlavná ulica ponúka počas letných horúčav aj príjemné osvieženie vďaka vodným sprchám. Tie prevádzkuje Mestská zeleň a vodárenská spoločnosť zabezpečuje prívod vody. Aj v tejto oblasti chce VVS, a.s. občanom mesta a návštevníkom ponúknuť viac: „V súčasnosti v spolupráci s niektorými mestskými časťami pripravujeme podmienky na realizáciu ďalších pitných fontánok pri detských ihriskách, či miestach s vyššou návštevnosťou občanov počas horúcich letných dní“ uviedol Ing. Ivan Dubovský. Košické pitné fontánky sú v správe VVS, a.s. od ich výstavby, čiže od ukončenia rekonštrukcie Hlavnej ulice v roku 1997.

Nezabudnite teda na pitný režim ani pri prechádzkach krásnymi košickými uličkami a osviežte sa zdravou, pitnou vodou z pitných fontánok. Na zdravie! ☺

Súťaž Kreatívny Vodníček pokračuje

Východoslovenská vodárenská spoločnosť vyhlásila v marci, pri príležitosti Svetového dňa vody, súťaž pre deti ZŠ - Kreatívny Vodníček. Vzhľadom na pandémie koronavírusu, ktorá „vytrhla“ školákov zo školských lavíc a umožnila im tak viac priestoru na kreativitu doma, sa aj VVS rozhodla posunúť termín zasielania príspevkov. Šancu súťažiť tak majú jednotlivci aj triedy až do 30. júna.

O 6 špičkových slúchadiel a 6 nedobytných batohov tak môžu súťažiť jednotlivci s výtvarným alebo literárnym talentom - **Kreatívny Vodníček 2020 - jednotlivci**

Aj v tejto situácii sa môžu spojiť minimálne „online“ triedy a zapracovať na eko projekte v kategórii **Kreatívny vodníček 2020 - trieda**. Prebudte v sebe eko nadšencov a zabojujte svojou aktivitou k ochrane životného prostredia. Vyberte si z ponúkaných možností:

- vytvorenie malého jazierka na dvore ZŠ
- výskumné vychádzky spojené so spoznávaním a objavovaním fontán
- experimenty s vodou, ktoré Vám priblížia vlastnosti vody
- besedy s hosťami a prednáškami na tému voda
- hudobný hit na tému „Voda na dlani“, s použitím aspoň jedného hudobného nástroja - hodnotí sa text aj hudba, myšlienka, „chytľavosť“melódie, skladba má byť „oslavou“ vody ako najvzácnejšej tekutiny
- ekonástenka na tému Svetový deň vody...

Ocenené budú tri triedy skvelými darčekom pre všetkých s logom Pijem zdravú vodu, nápoj z vodovodu. Pozor! Do súťaže sa môžu zapojiť len decká v mieste pôsobnosti VVS, a.s.

Ako sa zapojiť do súťaže?

Na facebooku kliknite na fb/vodovodna. Nájdite si podujatie **Kreatívny Vodníček 2020 - jednotlivci** alebo **Kreatívny Vodníček 2020 - trieda** a pridajte svoj súťažný príspevok.

Viac info na:

www.vodarne.eu

facebook.com/vodovodna

instagram.com/pravavodovodna

Svet pred a po „korone“ s umelcami

Svet ako ho poznáme sa práve rozpadáva. Ale na pozadí tohto rozpadu sa už tvorí nový svet, ktorého formovanie môžeme aspoň tušiť. Pravdepodobne sa nevrátíme do rovnakých zabehaných kolají, nová situácia nám prinesie nové výzvy, možno aj väčšie zmeny, možno dokonca radikálne životné prelomy. Predstavme si situáciu na jeseň, povedzme, v septembri 2020. Sedíme na terase pouličnej kaviarne v meste. Je príjemne teplo, po ulici sa zase pohybujú ľudia. Pohybujú sa inak? Spolu alebo každý zvlášť? Alebo je všetko tak ako predtým? Chutí víno, drink, káva, jeseň zase tak ako predtým? Ako vtedy, pred Koronou?

Existujú historické momenty, v ktorých budúcnosť mení svoj smer. Sú to krízy. Takáto doba je práve teraz, v čase „korona krízy“. Aj preto je pravdepodobná teória, že čas „po korone“ už nebude taký ako bol pred ňou.

O pohľade na aktuálnu situáciu ale aj o plánoch do budúcnosti sme sa porozprávali s umelcami, ktorých sa pravdepodobne tá zmena bude týkať výraznejšie.

• **Prechádzame všetci rozhodne neštandardným obdobím, ktoré so sebou prináša mnoho spoločenských obmedzení, minimalizujú sa medziludské kontakty, fyzicky sa izolujeme. To je pre umelca, ktorého živí primárne kontakt s obecnstvom, minimálne úplne nová situácia. Ako vidíte v tomto smere svoju budúcnosť? Bude sa Vaša práca „po korone“ uberať nejakým iným smerom? Máte v hlave nejaké nové, alternatívne projekty?**

Gabriela Marcinková, herečka

Mám trochu šťastie, že ma to zastihlo v podstate v rámci materskej dovolenky. Je pravda, že som mala dohodnuté nejaké projekty – tie sa však pood-súvali a ja nemám pocit, že by som o niečo prichádzala. Každý deň trá-

vim naplno s našou dcérkou. Ale je pravda, že ak by to malo trvať niekoľko rokov, možno by som začala uvažovať o neakej inej náplni práce, prípadne sa venovala nejakým online projektom. Zatiaľ mi ale tento úplný únik od práce vyhovuje.

Katarína Knechtová, speváčka

Beriem všetko s kludom a veľmi nepremýšľam nad budúcnosťou. Myslím, že sa situácia čoskoro upokojí. Žijem prítomnosťou. Navyše, dokončujem album, mám pre svojich fanúšikov pripravený aj nový singel, čakám na vhodnú príležitosť, kedy s ním pôjdeme von a aktuálne robím hudbu do počítačovej hry, čo je pre mňa úplne nová skúsenosť.

Rasto Kopina, Nocadeň

Myslím si, že aktuálnu situáciu vnímam už o dosť inak ako na začiatku, kedy sa k nám dostávali iba prvé informácie spoza hraníc. Sám som prechádzal rôznymi fázami. Tým, že informácie, ktoré sa ku mne dostávali, boli zväčša protichodné, bolo trochu ťažšie sa v tom zorientovať. Keď sa tu objavil prvý prípad, veľmi rýchlo som pochopil, že kultúrne a spoločenské akcie to

„schytajú“ ako prvé. Tak to aj bolo, okamžite sa nám ozývali organizátori a začali spočiatku presúvať a neskôr aj rušiť akcie. Koncom minulého roka sme vydali nový album AURÓRA, takže sme sa celkom tešili na to, ako predstavíme našim fanúšikom nový koncertný program. Pokiaľ ide o budúcnosť, pozerám sa na ňu s tlmeným optimizmom. Ťažko predpovedať ekonomické škody a nálady ľudí. Sú iba dve možnosti, buď to bude dobré, alebo menej dobré ☺

Igor Timko, NO NAME

NO NAME ako kapela síce koncertne stojí, avšak autorsky sa sústreďujeme na obdobie, ktoré príde po zvoľnení opatrení... Traja z kapely NO NAME sme učiteľia, učíme na stredných ale aj vysokých školách. Doma máme školopovinné deti, takže si momentálnu situáciu uvedomujeme z každého pohľadu... Myslím si ale, že zdravotníci tak vystavení riziku ako sú teraz ešte neboli a keď človek vníma čo sa deje vo svete, nemôže to brať na ľahkú váhu. Panike by som nepodliehal, ale zodpovednosť je na mieste. Čo sa týka umeleckej branže, nemá zmysel nariekať. Dopad pandémie postihol takmer každú oblasť. Máme priateľov podnikateľov, v doprave, v gastronómii, v hotelierstve, to všetko sú ohrozené príjmy pre rodiny a následne značnú časť spoločnosti.

• **Rozhodne však v tomto náročnom období môžeme objaviť aj pozitíva. Ľudia, ktorí sa pre samú hektiku a pracovný stres nevedeli upokojiť, aj mladí ľudia, trochu spomalili. A začali podnikať výdatné vychádzky, objavili po dlhej dobe čaro a vôňu lesa. Čítanie kníh sa zo dňa na deň stalo kultom. Čo pozitívne prinieslo toto obdobie Vám?**

Gabriela Marcinková, herečka

Všetci traja sme doma a vieme si čas organizovať spoločne. Ja som sa začala systematicky venovať tréningom a moja kondička sa konečne od pôrodu zlepšuje. Prečítala som už niekoľko kníh, ale to by som zrejme robila aj bez tejto krízy. A áno, odtiaľ si budem viac vážiť možnosť ísť do mojej obľúbenej kaviarne. Alebo zájsť na návštevu k rodičom či kamarátom. A detské ihriská a herne. Zároveň som veľmi rada, že sa nám podarilo dokončiť posledný projekt, na ktorom som pracovala – seriál Pán profesor. Tie ostatné ešte neboli roztočené, takže som nemusela prerušiť niečo, čo už bolo rozbehnuté.

Katarína Knechtová, speváčka

A pravda je taká, že takéto prázdniny som nemala od svojich 15 rokov. Človek má naozaj príležitosť si

viac uvedomiť samého seba, byť vo väčšom spojení sám so sebou. Prehodnotí svoj život, priority. Napriek nešťastiu, ktoré ten vírus spôsobil mnohým ľuďom, je to aj obrovské požehnanie pre ľudí, ktorí sú schopní uvažovať „inak“...

Rasto Kopina, Nocadeň

Ak sa nad tým zamyslím, život umelca je šťastie jedna veľká karanténa. Keď tvorí, zväčša k tomu potrebuje samotu, sociálna izolácia je teda nevyhnutná ☺ Inšpirácia prírodou je tiež jednou z vecí, ktorú si aj normálne doprajem. Trávim v nej aj obvykle dosť času. Ale ak by som niečo mohol nazvať plusom, tak to asi bude to, že sme si vyskúšali online koncert. Ten by sme za normálnych okolností určite neurobili. Chceli sme, aspoň takto, potešiť ľudí, ktorí nás majú radi. Ohlasy na tento koncert boli viac ako priaznivé, takže sa to podarilo, ale aj tak si na to nechceme zvykať ☺

Igor Timko, NO NAME

Ako kapela sme po 24 rokoch koncertovania určite v polovici cesty našej kariéry... Moja manželka Silvia to zhodnotila tak, že za iných okolností by sme si nikdy takýto „oddych“ nedopriali. Takže pozitíva prevyšujú obmedzenia. Bratovi Romanovi sa narodilo tretie bábo, takže sú spolu nonstop. Celkovo máme v kapele aktuálne 12 detí a je dosť možné, že sa tento počet ešte neskončil... Z pohľadu našich rodín si myslím, že zažívame intenzívne chvíle, ktoré sa už nikdy nemusia opakovať.

Ďakujeme za rozhovor a želáme hlavne veľa zdravia ☺

